

UE și Republica Moldova – Parteneri pentru dezvoltare

Discursul Dnei Cecilia Malmström

Comisarul european pentru comerț

Conferința: Valorificarea potențialului maxim al DCFTA

Chișinău, 23 octombrie 2015

Doamnelor și domnilor,

Sunt încântată să revin în Moldova.

Este prima dată când am venit aici în calitate de Comisar pentru comerț, dar am fost aici în Chișinău de mai multe ori. Am fost foarte fericită să contribuie atunci când regimul liberalizat de vize a fost acordate Republicii Moldova în aprilie anul trecut, când eram Comisarul european pentru afaceri interne. Datorită regimului liberalizat de vize, sute de mii de cetățeni ai Republicii Moldova au fost în măsură să se bucure de călătorii fără vize în UE.

Dar aceasta este prima dată când sun aici pentru a vorbi despre comerț și politica de investiții.

În trecut, veneam în Moldova pentru a discuta despre migrație și vize. Acum, pentru prima dată, am venit să vorbesc despre comerț și politica investițională.

Cu siguranță, acestea sunt două lucruri diferite, după cum am învățat eu însumi pe parcursul ultimului an!

Dar, într-un sens mai larg, acestea sunt de fapt două părți ale aceleși monede.

Deoarece ambele reprezintă încercări de a aborda aspectul aprofundării legăturilor dintre țări și oameni, în contextul creat de globalizare.

Și deoarece soluția pentru provocările pe care aceste două aspecte le generează, este, în opinia mea, o mai mare deschidere, și nu invers.

Și în opinia mea, acest aspect se referă în mod special la vecinii noștri.

Avem atâtea de câștigat de pe urma schimbului aprofundat, fie că vorbim despre oameni sau comerț.

Astăzi, însă, ne-am adunat aici să vorbim despre al doilea aspect.

Și, în mod special, ne-am adunat aici pentru a examina modul în care putem beneficia la maximum de pe urma Acordului de liber schimb aprofundat și cuprinzător dintre Uniunea Europeană și Republica Moldova, sau DCFTA în forma prescurtată. Discuția noastră aici este cu adevărat la un moment oportun, deoarece este deja un an de zile de când a intrat în vigoare.

La un anumit nivel, răspunsul este simplu.

Comerțul liber creează oportunități economice în mai multe moduri.

- Le oferă exportatorilor acces la piețele externe și în așa mod creează locuri de muncă în țară.
- Le oferă consumatorilor posibilitatea de a alege dintr-o gamă mai largă de produse, la prețuri avantajoase.
- Le permite întreprinderilor să utilizeze componente importate pentru a spori eficiența, fapt ce conduce, în timp, la posibilitatea creșterea numărului de locuri de muncă pe piața autohtonă.
- ȘI asigură inovațiile, deoarece produsele comercializate nu sunt altceva decât materializarea ideilor.

Prin reducerea barierelor în contextul comerțului, așa cum am făcut-o pe parcursul ultimului an, le oferim oamenilor posibilitatea de a beneficia de toate aceste oportunități.

Deci DCFTA ar trebui să însemne, în teorie, anume acest lucru.

Dar, desigur, rareori se întâmplă ca lucrurile să fie simple, după cum ne-am dori.

Chiar și cel mai exigent economist din domeniul comerțului liber recunoaște faptul că comerțul poate funcționa doar într-un context corect.

Acesta necesită infrastructură fizică, precum drumuri, porturi și poduri.

Dar, la fel de important, pentru o funcționare corectă, comerțul are nevoie de o infrastructură virtuală – pornind de la educație și serviciile de sănătate, până la statul de drept și stabilitatea politică.

În primul an al implementării DCFTA UE – Moldova, importanța celei de-a doua componente-cheie a devenit foarte clară.

În momentul intrării în vigoare a acestui acord, în septembrie 2014, perspectivele păreau a fi pozitive.

Dar, de atunci economia a scăzut, iar sistemul bancar se află în criză.

În asemenea context, ce putem spune despre DCFTA?

Trei lucruri, după părerea mea.

În primul rând, accesul la piața Uniunii Europene a oferit o sursă de stabilitate semnificativă în această perioadă extrem de dificilă.

Pe durata primului an de la încheierea DCFTA, deși exportul Republicii Moldova a scăzut dramatic per ansamblu, totuși exportul spre UE a înregistrat o creștere continuă. Importurile UE din Republica Moldova au crescut cu 5%, iar relațiile noastre comerciale bilaterale au rămas constante.

Acesta este un rezultat foarte pozitiv, într-o perioadă în care doar accesul la finanțare reprezintă o provocare majoră pentru exportatori.

Drept urmare, în ultimul an, cota exporturilor Republicii Moldova spre Uniunea Europeană a crescut cu 10%. În prezent noi cumpărăm aproximativ două treimi – 62% - din bunurile pe care le vindeți în afara țării.

Aici este vorba nu doar de forțele strict economice. Ne referim, de asemenea, la faptul că UE este un partener de încredere pentru oamenii din Republica Moldova, în momentele dificile prin care treceți.

Noi, în UE, am deschis piețele de desfacere și mai mult pentru exportatorii din Republica Moldova.

În al doilea rând, valorificarea potențialului acestui parteneriat poate fi obținută prin implementarea continuă a tuturor prevederilor DCFTA.

Știu că nu este ușor.

Setul de reglementări, politici, sisteme și angajamente internaționale este amplu și complex. Implementarea acestuia necesită timp, efort și experiență.

Dar, totodată, știu că acest lucru este posibil.

Moldova a înregistrat deja progrese semnificative, iar implementarea capătă un ritm tot mai accelerat.

- Au fost introduse reforme importante în funcționarea vamelor. Vorbim aici și de lansarea unui sistem de operator economic autorizat și aderarea la o convenție importantă privind originea produselor.
- Au fost intensificate eforturile în lupta împotriva contrabandei, fiind introdus un nou pachet de legi, astfel încât legile RM cu privire la proprietatea intelectuală să fie armonizate cu DCFTA.
- Republica Moldova a aderat la Acordul privind achizițiile publice lansat de Organizația Mondială a Comerțului.
- Autoritatea din RM responsabilă de standardizare a aderat la organizația umbrelă din UE.
- Și doar în prima jumătate a acestui an au fost adoptate aproape 2000 de standarde europene.

Desigur, mai sunt multe lucruri de făcut.

Ceea ce aș putea spune aici este: efortul se merită.

Deoarece beneficiile pe care le poate aduce DCFTA fac parte din această a doua componentă-cheie necesară pentru a asigura funcționarea comerțului. Anume așa poate fi creată infrastructura virtuală a legilor, în măsură să asigure prosperarea antreprenoriatului.

Există multe produse moldovenești, din diverse domenii, care ar putea avea un succes considerabil pe piața Uniunii Europene, dar este necesară implementarea legilor în acest sens.

Mă refer aici la agricultură, de exemplu. Produsele lactate și alte produse de origine animalieră ar reprezenta adevărate istorii de succes pe piața UE. Dar pentru realizarea acestora este necesară implementarea legilor cu privire la securitatea alimentară și cea a animalelor.

În al treilea rând, aș vrea să mă refer la un context mai larg. Deoarece DCFTA reprezintă doar un element din procesul de creare a unui climat de afaceri adecvat în această țară.

Relația dintre Uniunea Europeană și Republica Moldova reprezintă relația dintre oamenii celor două părți. Este o relație strânsă. Este o prietenie. După cum am menționat, în ultimul an UE a demonstrat că este un aliat pe care populația din Moldova poate conta.

Iar prietenii trebuie să-și spună unii altora adevărul, chiar dacă atunci când acest lucru este dificil.

Iată de ce vreau să mă exprim foarte clar că noi, în Uniunea Europeană, suntem extrem de îngrijorați de scandalul bancar produs în Republica Moldova. Totodată, suntem îngrijorați de faptul că înfăptuirea justiției durează atât de mult.

Poziția noastră în acest sens este foarte simplă. Trebuie identificate toate persoanele responsabile și aduse în fața legii. În cazul în care vor fi găsite vinovate, să fie pedepsite cu întreaga forță prevăzută de lege.

Afirm aceste lucruri nu doar pentru că cred în echitate și justiție ca principii.

Nu doar pentru că consider că corupția este un viciu, indiferent de circumstanțe.

Spun acest lucru deoarece este în interesul TUTUROR oamenilor acestei țări.

Doar prin pedepsirea TUTUROR celor responsabili, Moldova poate demonstra că statul de drept funcționează.

Și doar așa Moldova poate crea o atmosferă de încredere:

- Pentru investitorilor străini care vor să vină aici
- Pentru toți cei interesați în comerțul cu exportatorii moldoveni
- Și, înainte de toate, pentru toți agenții economici moldoveni care doresc să facă investiții și să se dezvolte.

Soluționarea acestei aspect este primordială.

Și, fiind cu siguranță, responsabilitatea guvernului de a acționa,

Este totodată și responsabilitatea societății civile și a comunității de afaceri.

Sunt foarte bucuroasă să spun că DCFTA a contribuit, într-o măsură, și la consolidarea forței societății civile în acest sens. Am elaborat o listă de experți care vor susține implementarea reglementărilor cu privire la drepturile muncii și la protecția mediului înconjurător.

Dar, desigur, acesta nu este decât un detaliu.

Este necesar ca societatea civilă să facă uz de independența sa pentru a menține presiunea asupra persoanelor care iau decizii în numele vostru.

Vă îndemn insistent să procedați astfel.

Doamnelor și domnilor,

În calitate de canal între Est și Vest, Moldova este o țară cu un potențial enorm în calitate de nod comercial și producător în sine.

DCFTA reprezintă o posibilitate de a transforma acest potențial în realitate.

Noi, în Uniunea Europeană, sperăm că moldovenii nu vor rata această șansă.

Noi suntem gata să vă susținem în acest proces și să lucrăm cu voi.

Vă mulțumesc pentru atenție și aștept discuțiile noastre pe marginea acestui subiect.